

Plejhjemsbeboere med demenssygdom på Lolland skal plejes med amerikanske metoder

Mens en tv-udsendelse sætter dagsordenen for vores fælles samtale om ældrepleje, gør Lolland klar til grundlæggende at ændre opfattelsen og plejen på alle sine plejehjem. Efter forbillede fra et amerikansk koncept.

o ældrepleje

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

Efter at have gennemført et pilotprojekt sidste år er Lolland Kommune klar til at rul-

le helt nye principper for plejen af ældre med demenssygdom ud på alle kommunens plejecentre.

Pilotprojektet foregik på de to største plejecentre og et dagcenter med tilsammen

100 beboere og dagcenter-gæster og 100 ansatte. De nye metoder skal fremover anvendes på alle ti plejecentre og dagcentre med samlet 400 beboere og 400 ansatte.

Metoder fra USA er hentet til Danmark af Mette Andresen, som forsker på ældre- og demensområdet.

Hun besøgte tre gange i 2017 og 2018 plejehjem i USA på jagt efter videnskabeligt dokumenterede metoder til pleje af ældre med demens.

Det skete på baggrund af en undren over, at der tilsyneladende ikke var en bevidsthed og systematik i de forskellige måder, som danske plejehjem benytter i plejen af ældre med demens.

- Når jeg kiggede rundt og spurgte, virkede det tilfæl-

digt. Man lænede sig op ad noget, man troede var godt, men man vidste det ikke. Så jeg undersøgte litteraturen og kiggede efter, hvor man systematisk og bevidst bruger den bedste viden, og jeg blev ved med at støde på konceptet Nexus og en privat organisation, Silverado, i USA. De kunne meget, meget præcist beskrive fem grundpiller, som de helt systematisk har inddraget i hverdagen hos deres beboere.

Ikke værdigt

På baggrund af den aktuelle debat om værdighed i ældreplejen i kølvandet på tv-udsendelsen med skjulte optagelser fra plejehjem i Randers og Aarhus, har Kommunen.dk kontaktet Mette

Andresen, chefkonsulent på Professionshøjskolen Absalon i Sorø. Hun har en Ph.d i sundhedsvidenskab, har bidraget til en national forskningsstrategi på demensområdet og fungerer som ekspert i Nationalt Videncenter for Værdighed i Ældreplejen.

Hun har set tv-udsendelsen og fulgt debatten.

- Det, vi ser, er ikke værdigt, men der er meget, vi ikke ved som 'hvorfor kom det dertil?' Jeg tror, man skal være meget varsom med at pege fingre af bestemte aktører i den her sammenhæng.

Mette Andresen håber, der kommer noget brugbart ud af tv-udsendelsen:

- Vi kan i hvert fald bruge den til at blive mindet om, hvor vigtigt det er, at vi gør

os voldsomt umage inden for det her område, at vi bliver ved med at gøre os voldsomt umage. For det ved jeg, man gør rigtig mange steder.

Silverado

Mette Andresen blev uheldig, da hun så de skjulte optagelser af to ældre plejehjemsbeboere.

Det hun så i tv-udsendelsen fra de danske plejehjem var i skarp kontrast til oplevelserne fra de plejehjem, hun for et par år siden besøgte i USA.

Plejehjemmene er en del af den private organisation Silverado, som har plejehjem i otte stater i USA. Mette Andresen fortæller, at beboerne er som vores, plejehjemmene har samme nor-

Mette Andresen taler om en særlig ånd, en utrættelig imødekommenhed, hos personalet på de amerikanske plejehjem hun besøgte. Nu skal de amerikanske metoder indføres på Lollands plejehjem.

Foto: Ida Guldbæk, Ritzau Scanpix

også hos flere ses forbedringer i form af bedre at kunne klare dagligdags ting som at spise selv og klæde sig på.

Mette Andresen fortæller om sine oplevelser på plejehjemmene i USA.

- Der var en særlig ånd, en utrættelig imødekommenhed, hos alle, i køkkenet, dem der vaskede gulv, plejepersonalet bare helt generelt.

- Hver gang en beboer for 25. gang på en formiddag kom forbi en bestemt medarbejder, hilste medarbejderen på beboeren med samme entusiasme - det koster intet, men beboerne lavede op og blev mindet om, hvem de er. 'Hvem er jeg, hvor skal jeg hen' er ofte spørgsmål, der stilles af beboere med en demenssygdom.

- En meget høflig og respektfuld tone også - det bed jeg meget mærke i.

Lolland

Mette Andresen har i pilotprojektet på to plejehjem på Lolland set nogle af de samme effekter, som hun har set i USA, og som er dokumenteret af forskere fra University of Los Angeles.

- For gruppen med moderat til svær demens, som er den største gruppe på plejehjemmene, ser vi generelt øget trivsel, som registreres i mindre indtag af smertestillende medicin, og de sover bedre. Vi observerer også, hvordan de spiser. På grund af stress har beboere med demenssygdom svært ved at finde ro og koncentrere sig om at spise, men de her måltidssituationer har man arbejdet med strategisk i USA og på Lolland, og resultatet er, at beboerne spiser mere og bliver siddende længere ved bordet.

- Min forskning har vist, at Silverado er længst fremme, slår hun fast.

Mette Andresen har på grund af studierne i USA udarbejdet det materiale, som nu benyttes for at indføre metoderne på plejehjemmene på Lolland.

- Jeg har skruet en pædagogisk metode sammen, der passer til en dansk kultur og kontekst.

Hun fortæller, at Silverado kun ansætter folk, der kan metoderne i forvejen, eller straks ved ansættelsen påbegynder et e-læringsforløb.

- Det gør vi ikke i Danmark, så vi har lavet det workshop-baseret med ganske korte oplæg, og så er det medarbejderne, der sætter sig sammen og beslutter, hvad de vil sætte i værk frem til næste workshop.

Forløbet har været i fire til seks måneder i pilotprojektet, som blev indledt i starten af 2019 med undervisning af alle ansatte og deres ledelser.

Og nu er kommunen klar til at rulle det ud til alle plejehjem, fortæller Mette Andresen, som godt kunne tænke sig, at denne simple og effektive metode skulle blive en model for alle danske plejehjem. ○

mering som herhjemme, og det er de samme faggrupper, som er ansat.

- Jeg flyttede ind på plejehjemmene, blandede ind, mødte de pårørende, og beboerne troede jeg var en ny beboer, fortæller hun.

Inden hun rejste til USA og indledte samarbejdet med Silverado, havde Mette Andresen undersøgt, hvad der var udgivet af videnskabelige artikler om organisationens særlige tilgang til plejen af beboere med demenssygdom, et program kaldet Nexus.

Silverado oplyser, at forskning har dokumenteret, at ældre med demenssygdom, der har været omfattet af Nexus-metoderne, generelt øger deres trivsel. Der kan

Min forskning har vist, at Silverado er længst fremme.

Mette Andresen, ekspert i værdig ældrepleje

Silverados fem grundpiller

○ plejemodel

Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

De metoder, som anvendes på Silverados plejehjem, hviler på fem vidensbaserede grundpiller.

Mette Andresen beskriver dem kort således:

Fysisk aktivitet som tilbud, en invitation i løbet af dagen. Fysisk aktivitet kan være med til at reducere smerter og vedligeholde færdigheder så længe som muligt.

Meningsfuld beskæftigelse tilrettelægges ud fra viden om, hvad beboeren er og har været glad for at gøre. Det ved man på de her plejehjem, og man ved fra forskning, at det giver ro hos den

enkelte, og man bliver mindet om 'hvem er jeg'.

Reducere stress. Har man en demenssygdom, er man ofte i en tilstand af stress, fordi man kan blive i tvivl om, hvem man er, hvad man skal, hvor man skal hen. Her kan meditation, massage stille-aktiviteter, god musik, hvor beboerne sidder med lukkede øjne og holder i hånd være med til at dæmpe uroen.

Social støtte. Dybest set at føle, man er en betydningsfuld del af fællesskabet, at være en der kan bidrage til fællesskabet. Det kan være, at man er god til at synge, så skal man have hjælp til at få det bragt frem. Medarbejderen husker, at Ole er god til at synge en

bestemt sang, og hvis man nynder, så kan Ole synge, hvis han har lyst den dag. Vi er nede i detaljer, som har kæmpe betydning, vi kan se det og måle det

Hjernegymnastik. Kan være planlagte og spontane aktiviteter, der stimulerer hukommelsen, for eksempel puslespil, historiefortælling, sang og musik.

De har vist i USA, at har man en mild til moderat demens, så har man med de her fem grundpiller set, at beboerne kan forbedre deres hukommelse og fysiske funktionsniveau, for eksempel klæde sig af og på og spise selv. Det er ikke en mirakelkur, men forbedringerne har vist sig at kunne vare en periode. ○

TV2-dokumentaren om 90-årige demenssyge Else satte en lavine igang.

Foto:TV2/Ritzau Scanpix

Skjulte optagelser satte gang i debat om ældrepleje

○ plejehjemsdebat

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

I slutningen af januar modtog man i Randers og Aarhus kommuner en mail fra en journalist på TV2, som fik alarmklokkerne til at bimle i de to østjyske kommuner.

Journalisten skrev, at han havde haft kameraer kørende i det skjulte hos en plejehjemsbeboer på Huset Nyvang i Randers og en plejehjemsbeboer på Kongsgården i Aarhus.

Gennem to uger havde de skjulte kameraer optaget over 20.000 minutter hos begge. TV2 ville bruge de hemmelige optagelser i en tv-udsendelse.

Kommunerne anmeldte TV2's journalister til politiet for ulovlige tv-optagelse, og Aarhus Kommune fik nedlagt et fagedforbud mod udsendelsen, men trak det senere tilbage.

Den 30. juli viste TV2 udsendelsen med de skjulte optagelser.

Aarhus Kommune har fyret lederen af Kongsgården

og besluttet at lave en stor undersøgelse af kommunens plejehjem. Et byrådsflertal i Randers Kommune har stillet forslag om en lignende undersøgelse, men her har den socialdemokratiske borgmester i første omgang valgt at trække i håndbremsen uden dog helt at udelukke en stor undersøgelse. Også i Randers har sagen fået konsekvenser for ansatte på plejehjemmet.

Desuden har Østjyllands Politi sigtet fire ansatte ved TV2 på baggrund af de skjulte optagelser. ○